

Илхан Пачариз

КОМШИЈЕ НА МОСТУ, ГОДИНА 1991.

Убрзах да га сустигнем,
јер једног од оних дана
када снег копни, видех
да отпатке баци у Лим.

Дозвах га и он заиста стаде.
Рекох му да му није требало
то непочинство.

„Бацио си смеће у Лим,
комшо мој!”,
изговорих мирно.

„Па шта ако јесам? Шта се то
тебе тиче, комшија?”, би нељубазан,
и то ме штрецну.

Стадох га подсећати да је та река
наше заједничко добро и да,
ако о њој не водимо бригу,
немамо право на бољу будућност.

„О чему ти булазниш, комшилуче?
Какве везе има будућност
с тим што бацих ону кесурину?
Ево ти једна о прошлости.
Овако бацаху и наши стари,
па ево, шта нама фали? Ништа.
Вода ће то ионако однети све”,
рече и плећат похита даље.

Испратих погледом несрећни
завежљај са смећем, који
помирљиво однесе вода.

Ако се не закачи за неку од грана
које низводно штрче с обале,
или ако се не приљуби

уз стену у приобаљу,
убрзо ће напустити и саму варош
и нас овакве никакве,
мислио сам док сам
све крупнијим шакама
стекао ледену ограду моста.

БРАЊЕ ЛИПЕ

Некада сам о себи мислио као о
бујном и тајанственом, попут
лимско-јунских ливада испод
Висећег моста. Сад знам
да то није било тако.

Растао сам огрнут Сријетежима,
и бивао помно праћен Пушином,
а у очима ми се зрцалили
најзеленији Душманићи.

Говорили су да би требало
да се осећам привилегованим,
будући да сам ту где јесам.

Можда ћеш од некога чути
да ми је лице било двориште,
препуно расплесане деце.

Тако је било све док ме није
салетео плашт нечијег капута,
и док те исте расплесанце,
те безбрижнике, није растерала
жива ограда постојане браде.

У Црно Милешевка жури море,
и ја бивам све задовољнији
што ме је Пријепоље уловило
у своју мрежу сокака и кејова,
а било је то давно, још кад су се
слаткиши плаћали тек убраном липом.

НА РЕЗИДЕНЦИЈИ У СЕЛУ КУЉАЧЕ

Дођосмо сви заједно,
као камиље крдо.

Двадесет осам кривина на
више од седамсто метара
изнад мора,
до каменог здања што
тражаше поклоњење.

Склонисмо се од мангала сунца
у своје медитеранске собе,
и разлисмо се по њиховој
очинској хладовини.

Кад изађосмо, рекосмо
своја имена и упознасмо
смокву и маслину и рогач,
и жбунове рузмарина.

Упознасмо скалине у олеандру
и клесану стазу којом смо
одлазили на плаже Каменово
и Пржно.

Догодило се претпоследњег
нашег дана те несносне јесени,
кад је мачка, која се врзала
около, окомито пошла уз зид.

Иза острва Свети Никола
поче да куља плаветнило пучине
и, да нико не види,
мајчински ме пипну по челу.

КЛЕВЕТНИКУ

Усхићен и достојанствен,
као слепац који поцрвени
кад му склоне наочаре,
искорачио сам према теби.

Чкиљио сам посвећено у
дубини времена, окружен
горчином лелујавог биља
у хипнотишућем простору.

Следом древних традиција,
за стид нисам знао, али за
обзир јесам, а срце би
ожарено младом копривом.

Па ипак, нашао сам начин
да однегујем поверење
у смисао своје доколице,
коју си ми, рђо, оклеветао.

МАШКАРЕ

Ја сам мокро грумење
стрчало с брда изнебуха.

Колоплет сам страховите
радости и тамне потонулости.

Џамбас сам чија грла у касу
дижу свемирску прашинчину.

И служинче сам језика које
грубо милује и допадљиво пљује.

Чворнатих пањева сам цепач,
у твојој тананој лобањи.

А ти си легура добра и злата.

Ко сам ја не знаш, ко си ти
не знам, и нека тако остане.

САЛАНЦАК

Спуштамо те на чаршав и свако узима
свој крај. То зовео саланцак.

Препушташ нам се, нашим рукама,
које умеју да те успавају.

Шестомесечна, чудиш нас:
разумемо да ти прија њихање,
али откуд способност да
већ сада толико уживаш?

Луташ погледом по соби, разазнајеш.
Лампа открива најнужније:
пелене, разбацане играчке,
отеловљену јулску спарину.

Опрезно говоримо док те њишемо.
Повремено, из милозвучја блесну сечке.

Врпољиш се и жмиркаш, све док
ћобенца-капци не покрију очице.

Сахат-кула, тај механизам с душом,
откуцава домаћу поноћ.

Неодморени, чекамо да нас
запљусне талас жали што си заспала.

БУДИ ПОНОРНИЦА

Зачеће се спокој у самоћи.
Стрпљиво стружи фином гранулацијом.
Скидај старе слојеве као оно кад сам,
пред твој долазак, изнова фарбао
ограду на степеништу.
И доћи ћеш до сржи.
Затим, десиће се ово:
одмерене ноздрве преобразиће се
у халапљиве гутачице кисеоника.
Тада ненадано нестани.

Потом се изненада појави.
Буди пребистра понорница.
Противречна и привлачна.
Без церемоније, омађијај биље и фауну.
Урони у море нарација.
Знаћеш када треба игнорисати пашквиле.
Оне су пашчад језика.
Знам да ћеш знати.
Поверење у тебе крстари
и шестари свемиром.

ГОРКОСМЕШНО СИ

Ти ниси друштво, ти си његова
софистицирана претеча.
Ти си малецка која се
заиграла пластелином и случајно
направила свога родитеља.
Горкосмешно си.
Неписани закони су ти светији од
писаних. А у њих се неуморно кунеш.
Чему онда писање?
Да се ода поштовање привиду?
И да би по Опсенском мору
сурфовала утеха?
Опрости ми што ти се обраћам.
Барем ти знаш колико у отупелости
има пакла за бритке.

ОКРЊЕНО ОГЛЕДАЛО

Када се погледаш, видиш
начетост за коју се надаш
да ти неће и не може ништа.

Није лако тумарати по овим
предграђима без градова,
у којима су се започетост
и недовршеност много осилите.

У одсуству пословичног бола,
добро усољене ране тужно сврбе.

Превише је ампутираних дана
око којих не гравитира ништа.

А они други дани и даље трају,
у све дубљим залисцима и
рељефастим линијама чела.